

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKI SUD U POŽEGI

REPUBLIKA HRVATSKA
ŽUPANIJSKO DRŽAVNO ODVJETNIŠTVO
U POŽEGI

Primljeno:

18 -07- 1997

broj:

III-75/96-14 K.42/97-9

P R E S U D A
U IME REPUBLIKE HRVATSKE

Županijski sud u Požegi, u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda, Predraga Dragičevića kao predsjednika vijeća, a Ljiljane Štirmer i sudaca porotnika Dragutina Mostarkića, Nikole Ivaniša i Mije Jurišića kao članova vijeća, uz sudjelovanje Tatjane Obradović kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženika MILANA ŠPANOVIĆA, zbog krivičnog djela iz čl. 120. st. 1. Osnovnog krivičnog zakona Republike Hrvatske (dalje: OKZRH), povodom optužnice Županijskog državnog odvjetništva u Požegi broj KT-75/96-9 od 16. svibnja 1997. godine, nakon što je dana 5. lipnja 1997. godine održao glavnu javnu raspravu u nazočnosti zamjenice županijskog državnog odvjetnika u Požegi, Božene Jurkovića, te branitelja po službenoj dužnosti Hrvoja Messinga, odvjetnika u Požegi, a u nenazočnosti optuženika, donio je i istog dana javno objavio slijedeću

P R E S U D U

Optuženik MILAN ŠPANOVIĆ, sin Stevana i Milice rođene Ivković, rođen 8. listopada 1960. godine u Novskoj, s posljednjim prebivalištem u Borovcu 11, općina Novska, sada nepoznatog boravišta

k r i v j e

što je tijekom 1991. godine, pridruživši se paravojnim formacijama tzv. "SAO krajine", koje su za cilj imale na teritoriju RH stvoriti tzv. "Veliku Srbiju", a protivno Ženevskoj konvenciji o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine u Staroj Gradiški obavljao ispitivanja zarobljenih građana hrvatske nacionalnosti kojom prilikom je vršio mučenje i zlostavljanje zatočenika Luke Filipovića, Josipa Kvočića i Đure Bogunovića koje je tukao lancima, čupao im kosu i udarao im glavama o zid, što je kod njih ostavilo teške posljedice jer im je zdravlje znatno narušeno, a prema Željku Grgiću upućivao prijetnje da će njega i sve civile, koji su zatočeni, poklati

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba mučio i nečovječno postupao prema civilima,

čime je počinio krivično djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratni zločin protiv civilnog stanovništva, opisano i kažnjivo po čl. 120. st. 1. OKZRH,

- 2 -

K.42/97-9

pa se temeljem istog članka

o s u đ u j e

na kaznu zatvora u trajanju od 15 /petnaest) godina.

Temeljem čl. 90. st. 4. Zakona o krivičnom postupku (dalje: ZKP) optuženik se oslobađa naknade troškova postupka jer je nedostupan.

Obrazloženje

Županijsko državno odvjetništvo u Požegi predmetnom optužnicom stavilo je na teret optuženiku Milanu Španoviću kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH, činjenično opisano i pravno označeno u izreci presude.

Budući su ispunjeni uvjeti iz čl. 290. st. 3. i 4. ZKP, na prijedlog županijskog državnog odvjetnika u Požegi, vanraspravno vijeće ovog suda, dana 23. svibnja 1997. godine donijelo je rješenje da se optuženiku sudi u nenazočnosti.

U dokaznom postupku sud je, radi iznalaženja materijalne istine, kao svjedoke saslušao Luku Filipovića, Đuru Bogunovića, Josipa Kvočića i Tereziju Grgić. Na prijedlog stranaka pročitan je iskaz i svjedoka Željka Grgića iz prethodnog postupka. Nadalje, izvršen je uvid u liječničku dokumentaciju za svjedoka Josipa Kvočića, kao i u dokumentaciju za povrede ostalih svjedoka.

Kritičkom ocjenom i analizom svih izvedenih dokaza, kako pojedinačno tako i skupno, vijeće je nedvojbeno utvrdilo da je optuženik počinio kazneno djelo koje mu je optužnicom stavljeno na teret.

Nema dvojbe da se optuženik tijekom 1991. godine pridružio srbočetničkim formacijama, koje su za cilj imale rušenje društvenog uređenja Republike Hrvatske i stvaranje na tom teritoriju tzv. "Velike Srbije". On je u logoru Stara Gradiška obavljao ispitivanje zarobljenih civila hrvatske nacionalnosti, kojom prilikom je vršio mučenja i zlostavljanja istih. Svi saslušani svjedoci su do u pojedinosti opisali sve strahote koje su proživjeli u logoru Stara Gradiška.

Tako je svjedok Luka Filipović iskazao da je od prije rata dobro poznao optuženika, koji je bio trgovac. Napominje da je optuženik 18. listopada 1991. godine došao u njegovu ćeliju gdje ga je počeo tući. Potom ga je izveo van iz ćelije i u jednoj prostoriji mu naredio da raširenih nogu i ruku na leđima stane prema zidu. Nakon toga su ga optuženik

su ga optuženik i osoba po imenu Bijelić počeli tući. Španović je u rukama imao debeli lanac kojeg je presavio četverostruko a Bijelić je u ruci imao pendrek. Obojica su ga tukli lancem i pendrekom svuda po tijelu, a najviše po leđima, tako da je u jednom trenutku pomislio da neće preživjeti. Pokušao se obratiti Španoviću pitanjem zašto ga tuče, a ovaj mu je odmah opalio šamar, uhvatio ga za kosu i glavom mu počeo udarati o zid, govoreći mu: "Ustašo, gdje su ti sinovi, moj brat je poginuo od ustaša". Ovo maltretiranje trajalo je duže vremena, a kad su zaključili da bi mogao preminuti prestali su s istim i odveli ga u ćeliju. poslije ovog događaja više nije vidio Milana Španovića.

Svjedok Željko Grgić iskazao je da je optuženika Milana Španovića jednom prilikom vidio kad je prvi puta lišen slobode kao civil i zatvoren u Rajiću. Tom prilikom je optuženik nosio uniformu JNA, a njemu se obratio riječima: "Ujkane, čisti ovo, ovo ti je zadnje, sve ću vas poklati, vi ste ubili moga brata".

Svjedok Đuro Bogunović je mučen na gotovo istovjetan način kao i Luka Filipović. I njega je optuženik tukao po cijelom tijelu, a zatim mu glavom udarao o zid. Također mu je glavu gulio uza zid, te mu je ogulio kožu na gornjem dijelu čela. U jednom trenutku optuženik mu je stavio ruku u usta i istrkao mu 6 zubi. Poluonesviješten čuo je kako jedan od suizvršitelja odvraća Španovića od daljeg zlostavljanja. Poslije ovog događaja više Španovića nije vidio, a od premlaćivanja ima trajne posljedice na bubrezima, te bolove po cijelom tijelu.

Svjedok Josip Kvočić iskazao je da je također kao civil zatočen u logoru Stara Gradiška. I on detaljno opisuje kako ga je optuženik zlostavljao, izživljavao se nad njim u 5-6 navrata. Udarao ga je po cijelom tijelu rukama i nogama dok je on ležao na podu. Jednom prilikom ga je udario nekim ključem u već povrijeđenu glavu. Optuženik ga je toliko tukao da je ovaj od silnog premlaćivanja pao u nesvijest i tako odnešen i bačen u ćeliju.

Svjedok Terezija Grgić je također kao civil zatočena zajedno sa svojim mužem, u logoru Stara Gradiška, a poslije je prebačena u Okučane. Po njezinim riječima njezin muž je od stalnog premlaćivanja umro, ali ona se ne sjeća i ne zna da li je vidjela optuženika na mjestu događaja.

Analizirajući sve iskaze saslušanih svjedoka, nema dvojbe da je optuženik počinio krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Nema dvojbe da je on, kao pripadnik paravojnih formacija, zadužen za čuvanje i ispitivanje civilnih zatvorenika, koji su na ilegalan način zarobljeni i zatočeni u logoru Stara Gradiška. On se nad istima izživljavao tako da ih je tukao lancima, čupao im kosu, udarao im glavom o zid, što je sve kod njih ostavilo teške posljedice, i znatno im narušilo zdravlje. Ženevska konvencija o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata, koja je potpisana i sklopljena dana 12. kolovoza 1949. godine jasno kaže da se civili u ratnim sukobima ne smiju dirati, a kamoli zlostavljati na tako stravične načine. Nesporno je da optuženik nije poštivao navedene odredbe.

Odlučujući o primjeni odgovarajuće krivične sankcije u smislu ostvarenja zahtjeva specijalne i generalne prevencije, te zahtjeva retribucije, vijeće je smatralo da se u konkretnom slučaju ova svrha može postići jedino izricanjem bezuvjetne kazne zatvora.

nije našlo nikakve olakotne okolnosti.

Od otegotnih okolnosti vijeće je cijenilo sam način izvršenja tih djela, gdje je bio osnovni cilj u potpunosti skršiti svako ljudsko dostojanstvo zatočenika i u potpunosti uništiti njihovu osobnost.

Kako je optuženik nedostupan državnim organima Republike Hrvatske, temeljem čl. 90. st. 4. ZKP isti je oslobođen naknade troškova postupka, jer bi naplata bila nemoguća.

U Požegi, na dan 5. lipnja 1997. g.

ZAPISNIČAR:

Tatjana Obradović, v.r.

PREDSJEDNIK VIJEĆA:

Predrag Dragičević, v.r.

NAPUTAK O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka iste. Žalba se podnosi ovom sudu pismeno ili preporučeno putem pošte u dovoljnom broju primjeraka. O žalbi odlučuje vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

DNA:

1. ŽDO Požega, na KT-75/96
2. Opt. Milan Španović, putem oglasne ploče
3. Branitelj Hrvoje Messing, odvjetnik iz Požege

Suglasnost ovjerenom primatelju, ovjerenikom
ovjerenom primatelju, kancelarije

M. Dragičević, dipl. jur. §